

Ενημερωτική εσπερίδα για την Εξάλειψη της Έμφυλης Βίας στα ΑΕΙ

Προτάσεις μηχανισμού αντιμετώπισης περιστατικών έμφυλης βίας

Π. Ρούνη, Λέκτορας ΕΜΠ, Μέλος ΕΙΦ ΕΜΠ, Μέλος ΔΣ ΕΔΕΜ

*Τρίτη 13 Δεκεμβρίου 2022, 18.00 – 20.00,
Αίθουσα Τελετών, Κτήριο Αβέρωφ, Ιστορικό Συγκρότημα Πατησίων*

Γενικές αρχές αντιμετώπισης περιστατικών έμφυλης βίας

- Η σεξουαλική παρενόχληση συνιστά μορφή έμφυλης βίας.
- Η συμπεριφορά αυτή εκδηλώνεται με πράξεις, λόγια, χειρονομίες και σύμβολα και αποσκοπεί ή έχει ως αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας ενός ατόμου, ιδίως με τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος.
- Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο δηλώνει ότι λαμβάνει θέση μηδενικής ανοχής σε τέτοιες συμπεριφορές. Αναγνωρίζει ότι η σεξουαλική και η έμφυλη παρενόχληση -όπως και η κάθε διακριτική συμπεριφορά λόγω φύλου- παρεμποδίζει την εφαρμογή της ισότητας στον τομέα της μάθησης -και της εργασίας- και αντιβαίνει στις θεμελιώδεις αρχές και αξίες του Πανεπιστημίου.
- Σε αυτό το πλαίσιο, δηλώνει ότι δεν είναι αποδεκτή η σεξουαλική και έμφυλη παρενόχληση όπως και η διάκριση λόγω φύλου ή σεξουαλικότητας στους χώρους του και μεταξύ των μελών της Πολυτεχνειακής Κοινότητας.

Επειδή τα όρια μεταξύ παρεμβατικής ή μη χειρονομίας, σεξουαλικής παρενόχλησης ή/και ιεραρχικής κατάχρησης μπορεί να εμφανίζονται συγκεχυμένα, είναι σκόπιμο:

- Να αποφεύγονται ερωτήσεις για την προσωπική ζωή ενός ατόμου, επίμονες προκλήσεις ή σχόλια για την εξωτερική εμφάνιση, που μπορεί να φέρουν το άτομο αυτό σε δυσάρεστη ή άβολη θέση και να κατακρίνονται ως λεκτικές εκφάνσεις σεξουαλικής παρενόχλησης.
- Να γίνει κατανοητό ότι στις πιο αθέατες μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης περιλαμβάνεται επίσης η επιβολή μιας παρεμβατικής, ανεπιθύμητης φυσικής εγγύτητας, επίμονο κοίταγμα.
- Η αποστολή, ανάρτηση ή έκθεση προσβλητικού υλικού να απορρίπτεται και να κατακρίνεται.
- Η ηλεκτρονική επικοινωνία να είναι σύμφωνη με την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Οι ακαδημαϊκές διεργασίες να περιορίζονται, όσο είναι δυνατόν, στις μέρες και ώρες κανονικής λειτουργίας του Ιδρύματος.
- Να επισημαίνεται και να στιγματίζεται η αναγραφή σεξιστικών ή ομοφοβικών συνθημάτων, γκράφιτι ή σχολίων σε τοίχους, πόρτες.

Υποδοχή και διαχείριση αναφορών (1)

Αρμόδιο όργανο για την παραλαβή των αναφορών για περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης και τη διαμεσολάβηση σε αυτά είναι η Επιτροπή Ισότητας Φύλων (ΕΙΦ) ΕΜΠ και πιο συγκεκριμένα ένα μέλος της ΕΙΦ που ορίζεται αρμόδιο να λαμβάνει για την αλληλογραφία με θέμα 'Αναφορά περιστατικού σεξουαλικής παρενόχλησης'.

Οι αναφορές υποβάλλονται μέσω της αντίστοιχης φόρμας (με θέμα '**Αναφορά περιστατικού σεξουαλικής παρενόχλησης**') στην ιστοσελίδα της ΕΙΦ ΕΜΠ, στην καλύτερη περίπτωση επώνυμα αλλά ακόμα και ανώνυμα, και περιλαμβάνουν σύντομη περιγραφή του περιστατικού και στοιχεία επικοινωνίας με την καταγγέλλουσα/τον καταγγέλλοντα.

Το μέλος της ΕΙΦ ΕΜΠ, που έχει ορισθεί να δέχεται τα μηνύματα με το θέμα αυτό ('Αναφορά περιστατικού σεξουαλικής παρενόχλησης') και να καταγράφει τις αναφορές δεσμεύεται για **τήρηση εχεμύθειας όσον αφορά στα εμπλεκόμενα άτομα και στα περιστατικά** για λόγους δεοντολογίας καθώς και λόγω και της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Υποδοχή και διαχείριση αναφορών (2)

- Άμεσα, το αρμόδιο μέλος της ΕΙΦ, σε συνεργασία με ψυχολόγο του ιδρύματος, αναλαμβάνουν την επικοινωνία με την καταγγέλλουσα/τον καταγγέλλοντα για την πρώτη διερεύνηση του περιστατικού και την παροχή ψυχολογικής υποστήριξης.
- Σε αυτό το στάδιο, οι πληροφορίες παραμένουν αποκλειστικά μεταξύ καταγγέλλουσας/καταγγέλλοντος, αρμόδιου μέλους της ΕΙΦ και ψυχολόγου. Σημειώνεται ότι και οι ψυχολόγοι δεσμεύονται για εχεμύθεια εκ του ρόλου τους.
- Εφόσον η καταγγέλλουσα/ο καταγγέλλων επιθυμεί να προχωρήσει η διερεύνηση του περιστατικού, συστήνεται τριμελής επιτροπή και ακολουθείται η προβλεπόμενη διοικητική διαδικασία. Στην επιτροπή συμμετέχει ο αρμόδιος Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Θεμάτων και Έρευνας, το αρμόδιο μέλος της ΕΙΦ και η Κοσμητόρισσα/ο Κοσμήτορας της αντίστοιχης Σχολής.

Υποδοχή και διαχείριση αναφορών (3)

Στην περίπτωση που η διοικητική διαδικασία, δεν ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ε.Μ.Π., αυτή θα περιλαμβάνει ένα πρώτο στάδιο όπου η προαναφερόμενη τριμελής επιτροπή θα αξιολογήσει το περιστατικό και θα λάβει μέτρα προστασίας και στήριξης της καταγγέλλουσας/του καταγγέλλοντος από συνέχιση των περιστατικών ή αντεκδικητικών συμπεριφορών.

Τόσο η αξιολόγηση του περιστατικού όσο και η προστασία του θύματος θα πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα.

Στην περίπτωση που η προαναφερόμενη τριμελής επιτροπή κρίνει το περιστατικό ως σοβαρό (με ενδεχόμενες κατά το νόμο ποινικές προεκτάσεις) τότε ενημερώνει τον Πρύτανη για τη συνέχιση της διαδικασίας σε επόμενο στάδιο με Ε.Δ.Ε. ή/και ενημέρωση των αρμοδίων Αρχών σε περίπτωση που συμπεριλαμβάνονται αξιόποινες πράξεις.

Σε όλα τα στάδια επιβάλλεται η διατήρηση εχεμύθειας.

Υποδοχή και διαχείριση αναφορών (4)

- Οι αναφορές για σεξουαλική παρενόχληση θα τυγχάνουν χειρισμού άμεσα, με ταχύτητα, σοβαρότητα και πλήρη εμπιστευτικότητα.
- Όλα τα μέλη της Κοινότητας έχουν υποχρέωση πλήρους εχεμύθειας σε περίπτωση που έρθουν σε γνώση τους στοιχεία ή καταθέτουν ως μέρος της διαδικασίας διερεύνησης της αναφοράς.
- Όλα τα μέλη της Κοινότητας θα προστατεύονται από τυχόν θυματοποίηση ή/και δυσμενή μεταχείριση λόγω του ότι συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο (όπως αναφορά, μαρτυρία κ.λπ.) στη διερεύνηση αναφοράς σεξουαλικής παρενόχλησης.

Υποδοχή και διαχείριση αναφορών (5)

Η σεξουαλική παρενόχληση αφορά **όλα τα μέλη της Πολυτεχνειακής Κοινότητας** (φοιτητές/τριες, διοικητικό, τεχνικό και επιστημονικό προσωπικό, καθηγητές/τριες) και τις πολλαπλές σχέσεις ιεραρχίας και εξουσίας μεταξύ τους.

Η Επιτροπή Ισότητας Φύλων ΕΜΠ είναι στη διάθεση όλων των μελών της Κοινότητας, ανεξαρτήτως θέσης και σεξουαλικού προσανατολισμού, για να ενημερώσει σχετικά, για την αναφορά και διαμεσολάβηση σε περιστατικά τέτοιας φύσης και φυσικά για να στηρίξει/ενδυναμώσει τυχόν ευάλωτα άτομα σε τέτοιες συμπεριφορές.

Ενημέρωση και διάδοση στην Κοινότητα

- Η ενημέρωση της Πολυτεχνειακής Κοινότητας (φοιτητές/τριες, διοικητικό, τεχνικό και επιστημονικό προσωπικό, καθηγητές/τριες) για τη λειτουργία της Επιτροπής Ισότητας Φύλων και τη δυνατότητα αυτής να παραλαμβάνει και να διαμεσολαβεί σε αναφορές περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης αποτελεί κρίσιμο πυλώνα για την ομαλή ανάπτυξη της δράσης.
- Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στον τρόπο που το μήνυμα θα δημοσιοποιηθεί ώστε να γίνει σαφές ότι η ΕΙΦ αποτελεί ένα «ασφαλές πλαίσιο» για τα πιο ευάλωτα μέλη της Κοινότητας να αποταθούν για τέτοια συμβάντα.

Για τον σκοπό αυτό, προτείνεται μια σειρά ενεργειών/δράσεων :

- Στην ιστοσελίδα της ΕΙΦ να δημιουργηθεί φόρμα επικοινωνίας με επιλογή θεμάτων επικοινωνίας. Εκεί να προβλεφθεί η δυνατότητα να αποστέλλεται η φόρμα με θέμα 'Αναφορά περιστατικού σεξουαλικής/έμφυλης παρενόχλησης' χωρίς να είναι απαραίτητα άλλα στοιχεία πέραν ενός τηλεφώνου ή e-mail.
- Αποστολή ενημερωτικού δελτίου από το ΕΜΠ σε όλα τα μέλη της Πολυτεχνειακής Κοινότητας για τη λειτουργία της ΕΙΦ, το πλαίσιο δράσης της και τους τρόπους επικοινωνίας.
- Προβολή της ΕΙΦ με εικόνα/banner στην αρχική σελίδα της ιστοσελίδας του ιδρύματος και στις ιστοσελίδες των επιμέρους σχολών. Προτεινόμενο μήνυμα: «Έχει συσταθεί η Επιτροπή Ισοτήτων Φύλων ΕΜΠ. Για επικοινωνία, πατήστε εδώ».
- Κρίνεται σημαντικό όσα μέλη της Πολυτεχνειακής Κοινότητας εμπλακούν στην υποδοχή και διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής/έμφυλης παρενόχλησης, να εκπαιδευτούν σχετικά μέσω σεμιναρίων από ειδικούς φορείς.

Συνέργειες-δίκτυο με την κοινωνία

Η ΕΙΦ ΕΜΠ στοχεύει στη δημιουργία ενός ευρύτερου δικτύου, με επίσημους φορείς και εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, για την ευαισθητοποίηση της ακαδημαϊκής κοινότητας και την εκπαίδευση των μελών της ΕΙΦ, διευθυντικών στελεχών, κοσμητόρων/κοσμητορισσών και λοιπών στην καλύτερη παροχή στήριξης και διαμεσολάβησης σε όσες/όσους υφίστανται σεξουαλική παρενόχληση ή διακριτική μεταχείριση λόγω φύλου.

Τέτοιοι φορείς είναι -ενδεικτικά- οι ΕΙΦ άλλων Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων, ο Συνήγορος του Πολίτη και το Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών Διοτίμα.